

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠD

Školní družina při ZŠ Černošice, Pod Školou 447

Platné od 1. září 2022

MOTTO: S úsměvem jde všechno líp!

OBSAH:

1. Charakteristika zařízení
2. Podmínky přijímání, průběh a ukončování zájmového vzdělávání
3. Materiální, personální a ekonomické podmínky
4. Formy zájmového vzdělávání
5. Obsah zájmového vzdělávání
6. Cíle zájmového vzdělávání
7. Kompetence zájmového vzdělávání
8. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví
9. Pitný režim
10. Podmínky pro činnost účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami a účastníků mimořádně nadaných
11. Plán hodnocení
12. Právní předpisy pro tvorbu školního vzdělávacího programu ŠD
13. Přílohy: roční plán ŠD
řád ŠD

1. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Školní družina je součástí ZŠ Černošice v ulici Pod Školou 447, pod kterou spadají dvě budovy. Naši ŠD navštěvují žáci z nižšího stupně (1. - 3. třída). V současné době jsou všechna oddělení umístěna ve školních třídách v budově Pod Školou i v budově v Komenského ul.

Jednotlivá oddělení v družině Pod Školou jsou pojmenována podle zvířátek.

2. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ

ŠD je určena pro žáky 1. stupně základní školy. Vzhledem k současné kapacitě družiny přijímáme přednostně žáky nižších ročníků (1. - 3. třídy).

Zápis do ŠD pro budoucí prvňáčky se koná společně se zápisem do prvních tříd. Přesný termín zápisu je vždy včas oznámen prostřednictvím webových stránek školy.

Na každý školní rok se přihlašují všichni žáci, tedy i ti, kteří již do školní družiny chodili. Žáci 2. - 3. tříd dostanou zápisní lístky k vyplnění od třídních učitelů.

Zápisní lístek je také k dispozici na webu školy.

Rodiče vyplněním zápisního lístku dávají vychovatelkám prokazatelné informace o zdravotním stavu účastníka, o době a způsobu odchodu účastníka ze ŠD a další důležité informace.

O zařazení účastníků do ŠD rozhoduje ředitel školy.

PRŮBĚH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Jednotlivá oddělení ŠD se naplňují do počtu maximálně 30 účastníků.

Činnost školní družiny se uskutečňuje zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností, umožňuje účastníkům přípravu na vyučování.

Účastník je při odchodu ze ŠD předán pouze osobám uvedeným na zápisním lístku, nebo na základě jiného písemného vyrozumění rodičů. Vychovatelé kontrolují vyzvedávající osoby videotelefonem. Vyzvedávající osoby, které vychovatelé neznají, jsou požádány, aby se představily. Kontrolu videotelefonem může ověřit i účastník. Účastník nesmí být vydán jiným osobám. Účastník odchází domů z budovy A, prochází chodbou budovy B do centrálních šaten. Po dobu provozu školní družiny se v budově školy pohybují pouze oprávněné osoby. Návštěvy jsou kontrolovány vrátnými.

Na škole fungují zájmové kroužky, jejich činnost se prolíná s organizovanou činností ŠD, na kroužky je brán ohled. V časech organizované činnosti družiny škola zajistí účastníkům kvalifikovaný dozor.

UKONČOVÁNÍ ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Provádí se písemnou formou s přesným datem odhlášení účastníka. O vyloučení účastníka ze ŠD rozhoduje ředitel školy, pokud účastník soustavně nebo nějakým výrazným projevem porušuje kázeň a pořádek, pokud svým chováním ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních.

3. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

V současné době používají všechna oddělení ŠD pro svou činnost třídy, které jsou vybavené nejenom školním nábytkem, ale také nábytkem přizpůsobeným hrám účastníků ve školní družině (skříně s barevnými kontejnery, kuchyňka, domeček, skříně s hrami a hračkami). Škola poskytuje účastníkům nabídku společenských her a hraček, stavebnic a základní vybavení na výtvarné, pracovní a sportovní činnosti.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

V naší ŠD pracují vychovatelé/ky na plný a zkrácený úvazek (dle počtu přihlášených dětí). Účastníci se po 15:30 předávají do jiného oddělení. Po snížení počtu účastníků přecházejí všichni do koncového oddělení.

EKONOMICKÉ PODMÍNKY

K částečnému pokrytí neinvestičních nákladů je vybíráno 450,- Kč na měsíc za jednoho účastníka. Platí se bezhotovostní formou na číslo účtu školy s variabilním symbolem, který je účastníkovi přidělen.

4. FORMY ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Pravidelné činnosti jsou **zájmové činnosti** (estetickovýchovná, rukodělná, sportovní, dopravní, přírodovědná a společenskovední, kroužky), které jsou dané týdenní skladbou zaměstnání.

Příležitostné činnosti jsou výchovné činnosti, organizovaná nepravidelně dle potřeb účastníků a možností ŠD, přesahují obvykle rámec jednoho oddělení, a nejsou zahrnuty do denní skladby činností (celodružinové akce, výlety, slavnosti, besídky, návštěvy kina, soutěže).

Odpočinkové spontánní činnosti jsou každodenní klidové činnosti po obědě, při pobytu venku.

Rekreační činnosti je každodenní aktivní odpočinek účastníků při pohybových a sportovních hrách.

Příprava na vyučování je upevňování a rozšiřování poznatků ze školního vyučování formou didaktických her, na vycházkách, po dohodě s rodiči i vypracovávání domácích úkolů ve školní družině.

Režim školní družiny

čas	činnost
7:00 – 7:45 hod.	ranní družina - (pouze v ŠD Pod Školou) – odpočinková činnost
11:40 – 12:35 hod. 12:35 – 13:50 hod.	přechod žáků do ŠD – přebírání účastníků, os. hygiena, oběd odpočinková činnost – klidná, pohybově a psychicky nenáročná činnost, volné hry dětí

13:50 – 15:00 hod.	odpočinková činnost – četba, vyprávění zájmové činnosti – organizované činnosti rekreační činnost – pobyt na hřišti
15:00 – 15:30 hod.	rekreační činnosti – pobyt na hřišti
15:30 – 16:00 hod.	osobní hygiena, svačina, sebeobsluha, odpočinková činnost
16:00 – 16:30 hod.	příprava na vyučování – didaktické hry, individuální činnosti předávání účastníků do jiných oddělení
16:30 – 17:15 hod.	koncové oddělení ŠD - odpočinková činnost

Kroužky školní družiny

Účastníci mohou v rámci ŠD navštěvovat kroužky, které vychovatelé/ky nabízejí dle svých zkušeností a možností.

5. OBSAH VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vzdělávací program školní družiny vychází ze ŠVP naší školy „Člověk a jeho svět.“ Je uspořádán do 5 tematických okruhů: **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a zdraví.**

1. Místo, kde žijeme

škola:

- seznamujeme se s prostředím kolem nás, orientujeme se v ŠD, ŠJ a ZŠ
- orientujeme se v okolí školy
- v družině si pojmenováváme jednotlivá oddělení názvy zvířátek
- udržujeme si pořádek ve svých věcech, ve svém oddělení, v šatně, ve škole i jejím okolí
- vytváříme si kolem sebe estetické prostředí, vyzdobujeme si prostory ŠD vlastními výrobky
- seznamujeme se s řádem a režimem ŠD a ŠJ, dodržujeme ho

domov:

- povídáme si o významu slova domov, malujeme svůj dům

město:

- chodíme na vycházky do okolí školy, ukazujeme si nejkratší bezpečnou cestu do školy
- na vycházkách poznáváme důležité budovy našeho města, zajímavé přírodní útvary, řeku Berounku, železniční trať- názvy okolních měst

2. Lidé kolem nás

rodina:

- povídáme si o své rodině, o povolání svých rodičů (pantomimicky si předvádíme různá řemesla)
- vyrábíme svým nejbližším dárky pro radost

kamarádi:

- vysvětlujeme si a učíme se pravidlům slušného chování (kamarádské chování, používání kouzelných slovíček, pomoc kamarádovi, zdravení, slušné chování na veřejných prostorech, úcta ke stáří atd.)
- dodržujeme vnitřní řád ŠD, pravidla slušného chování v ŠD a ŠJ, cvičíme správné stolování
- hrajeme společné seznamovací, pohybové, míčové a stolní hry, soutěžíme, při hrách se chováme fair play
- procvičujeme si vědomosti formou didaktických her, zábavných testů a soutěží
- chráníme si své hračky, nejsme lhostejní k ničení věcí kolem nás, uklízíme si po sobě

Příležitostné činnosti: sportovní soutěž Veselá olympiáda

3. Lidé a čas

- pravidelně navštěvujeme školní knihovnu
- dodržujeme denní režim (návyky na pravidelné činnosti)
- uvědomujeme si, jak využíváme volný čas - jídlo, odpočinek, hra, sport, zájmy, spánek, vyprávíme si s účastníky, jak tráví víkendy, prázdniny atd.
- uvědomujeme si vývoj lidského života - dětství, dospělost, stáří, vyrábíme dárky pro nové prvňáčky k zápisu
- oslavujeme narozeniny a svátky účastníků - gratulujeme oslavenci
- pozorujeme roční období, rozdělení roku na měsíce, týdny, dny, čas
- oslavujeme lidové tradice a zvyky
 - Mikuláš a čert - výrobky
 - Advent - zapalujeme svíčky na adventním věnci, vyrábíme adventní kalendáře
 - Vánoce, Štědrý den - vyrábíme dárky svým nejbližším
 - Masopust - vyrábíme masky
 - Morana – výroba Morany, účast na slavnostech Morany
 - Pálení čarodějnic - vyrábíme papírové čarodějnice
 - Velikonoce - velikonoční výrobky
 - Den matek - vyrábíme dárky pro maminky

Příležitostné činnosti: vánoční besídka - hrajeme hry, soutěžíme, zpíváme a recitujeme
vyrábíme adventní kalendáře s překvapením pro děti
vyrábíme dárky pro budoucí prvňáčky k zápisu

od druhého pololetí navštěvujeme pravidelně školní knihovnu účastníme se příležitostných akcí školy (vánoční trhy, velikonoční dílničky aj.)

4. Rozmanitost přírody

- chodíme na vycházky do přírody (dle možností)
- 4 roční období - pozorujeme změny v přírodě, děláme pokusy se sněhem
- poznáváme listy, květiny a plody, sbíráme je, vytváříme z nich koláže, tisky, herbáře atd.
- čteme, vyprávíme si a pozorujeme zvířátka - malujeme je různými technikami
- čteme si knížky o přírodě, vyprávíme si o domácích zvířátkách - účastníci nosí svoje zvířátka ukázat ostatním
- vedeme účastníky k ekologickému myšlení - třídíme odpad, seznamujeme se s významem recyklace
- využíváme odpadový materiál při pracovních a výtvarných činnostech

Příležitostné činnosti: celodenní výlet do přírody na závěr školního roku

5. Člověk a zdraví

- dodržujeme základní hygienické návyky (mytí rukou před jídlem, po použití WC, používání kapesníku, čisté oblečení atd.)
- pravidelně se stravujeme (účastníci se učí vybírat si ze tří jídel z jídelníčku ŠJ), mluvíme o zdravé výživě, dodržujeme pitný režim, svačinu
- dodržujeme zásady duševní hygieny- odpočinek, relaxace, dostatek pohybu
- denně (dle počasí) se snažíme chodit ven na čerstvý vzduch, máme možnost sportovního a rekreačního vyžití na dětském hřišti před školou, v ŠD v ulici Komenského mají ještě možnost her v lesíku v blízkosti školy
- pobyt venku dodržujeme i v zimě, chodíme sáňkovat a bobovat na kopec u školy nebo v blízkosti školy
- oblékáme se podle počasí, dbáme na větrání v místnostech, otužujeme se
- dodržujeme bezpečnostní pravidla při hrách v místnosti, při přecházení do jídelny, při stolování v jídelně a pobytu venku- prevence úrazu
- mluvíme s účastníky o poskytnutí první pomoci (každý úraz musí účastníci nahlásit vychovatelce nebo přivolat pomoc kamarádovi)
- na vycházkách procvičujeme chůzi ve skupině, přecházení silnice (základní dopravní pravidla pro chodce), v ŠD hrajeme dopravní hry a soutěže

6. CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci školní družiny usilujeme u účastníků:

- o přípravu účastníků pro život ve stávající společnosti
- o vytvoření zdravé osobnosti účastníka, odolné vůči negativním vlivům, osobnosti, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé sociální skupině
- o ovlivňování volného času účastníka žádoucím směrem s ohledem na dobrovolnost, zajímavost, pestrost, citlivost a zájemnost

- o navozování situací prostřednictvím činností a zprostředkování bezprostředních smyslových a citových zážitků i zkušenosti z vlastní aktivity
- o podporu smyslu pro práci v týmu s ohledem na možnosti a schopnosti jednotlivců
- o postupné upevňování ohleduplného a tolerantního chování k ostatním účastníkům s respektováním jednotlivých odlišností
- o upevňování základních pravidel slušného chování, dodržování základních hygienických návyků a posilování vlastní zodpovědnosti při péči o své zdraví
- o osvojování a procvičování základních pravidel silničního provozu
- o vštěpování bezpečnosti a ochrany zdraví (BOZ) při činnostech v ŠD a mimo ni
- o upevňování sebeobslužné činnosti
- o poznávání tvořivých technik a práce s různými materiály
- o vedení účastníků k udržování estetického prostředí
- o seznamování s tradicemi lidových svátků

VÝCHOVNÉ PROGRAMY ŠKOLNÍ DRUŽINY

Výchova ke zdravému životnímu stylu
<p>Ve školní družině vedeme účastníky k:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpovědnosti za své zdraví, za svou osobu, ke správným stravovacím návykům, za pitný režim, za bezpečnost při práci v ŠD a mimo ni • dodržování osobní hygieny • posilování tělesné zdatnosti • rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby
Posilování komunikačních dovedností
<ul style="list-style-type: none"> • schopnosti vyjádřit se • rozvíjení slovní zásoby • kultivace slovního i mimoslovního projevu • uplatnění v kolektivu
Odpovědnost za své chování
<ul style="list-style-type: none"> • řešení různých situací • důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvalita • přestování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů • posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování
Ovládání negativních citových reakcí
<ul style="list-style-type: none"> • vypořádání se se stresem • řešení životní situace • vyrovnání se s nedostatky a neúspěchy
Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině
<ul style="list-style-type: none"> • kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí • posilování pozitivního myšlení

- objektivnímu hodnocení činnosti každého účastníka
- upevňování vztahů v kolektivu
- posílení vlastního temperamentu, postoje, hodnoty

Formování životních postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot
- úcta, porozumění, tolerance
- schopnosti a ochotě pomoci skupině
- vytváření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevenci sociálně patologických jevů - drogy, alkohol, kouření, delikvence, virtuální drogy, šikanování, vandalismus, násilné chování, rasismus
- tolerance podobností a odlišností lidí
- tolerance rozdílů v prožívání, v myšlení, v jednání

7. KOMPETENCE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Činnost školní družiny posiluje a rozvíjí u účastníků určité kompetence

1. Kompetence k učení

Účastník:

- dokončuje započatou práci
- hledá odpovědi na otázky, klade nové otázky
- všímá si souvislostí mezi jevy
- dává do souvislosti získané vědomosti
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích
- snaží se zhodnotit své výkony

2. Kompetence k řešení problémů

Účastník:

- rozpozná správné a chybné řešení
- hledá nová řešení
- všímá si dění okolo sebe
- snaží se problémy řešit
- dokončuje započaté činnosti

3. Kompetence komunikativní

Účastník:

- ovládá řeč
- vyjadřuje vhodně myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi
- komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gesty i dalšími prostředky
- komunikuje kultivovaně

4. Kompetence sociální a personální

Účastník:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si svoji odpovědnost
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá nespravedlnost, agresivitu a šikanu
- spolupracuje ve skupině
- projevuje citlivost a ohleduplnost
- respektuje ostatní, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

5. Kompetence občanské

Účastník:

- učí se organizovat, plánovat, řídit a hodnotit
- přistupuje odpovědně k úkolům
- odhaduje rizika svých nápadů
- uvědomuje si svá práva i práva druhých
- dbá o své zdraví
- rozvíjí ekologické cítění

6. Kompetence k trávení volného času

Účastník:

- vybírá si zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
- učí se říct „ne“ nevhodným nabídkám na trávení vhodného času
- orientuje se v možnostech smysluplného využití volného času
- rozvíjí mediální gramotnost se zpětnou vazbou

8. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ

ŠD zajišťuje bezpečnost účastníků fyzickou, sociální a psychosociální:

- struktura režimu dne účastníkům poskytuje dostatek relaxace, aktivního odpočinku a pobytu na čerstvém vzduchu,
- denně dodržujeme s účastníky stravovací a pitný režim dle jejich potřeb,
- činnosti a dozor nad účastníky je uskutečňován tak, aby nedocházelo k úrazům, účastníky pravidelně poučujeme o zásadách bezpečného chování,
- účastníci jsou poučeni, že jakýkoliv úraz musí hlásit vychovatele nebo přivolat pomoc kamarádovi,
- bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna vnitřními řády ZŠ a ŠD, vnitřními řády specializovaných učeben (tělocvična, kuchyňka), účastníci jsou s nimi předem seznámeni,
- lékárnička pro první pomoc je umístěna v budově Pod Školou pro přízemí budovy „A“ ve 3. oddělení (učebna A03), pro 1. patro budovy „A“ v 5. oddělení (učebna A14). Ve ŠD ul. Komenského je lékárnička v 11. oddělení (učebna K22). V každém oddělení jsou vyvěšeny telefonické kontakty na lékařskou pomoc,
- vychovatelky mají základní znalosti v poskytování první pomoci,

- vytváříme účastníkům příznivé sociální klima, atmosféru pohody a bezpečí, vedeme je proti násilí, šikaně a patologickým jevům.

9. PITNÝ REŽIM

Účastníci si mohou kdykoliv doplnit pitnou vodu z vodovodního řadu. V budově školy v ulici Pod Školou jsou nápojové automaty, kde si účastníci mohou pít zakoupit.

10. PODMÍNKY PRO ČINNOST ÚČASTNÍKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ÚČASTNÍKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

- při výběru činností, při motivování a hodnocení účastníků přistupujeme s ohledem na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby
- vytváříme každému účastníkovi podmínky k rozvoji jeho osobnosti, k sociální integraci, aby nijak nepociťovali svoji odlišnost či nedostatečnost
- činnosti přizpůsobujeme podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění
- pro rozvoj mimořádně nadaných účastníků nabízíme doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmu

11. PLÁN HODNOCENÍ (EVALUACE)

Hodnotící kritéria

- vhodnost vybavení (materiální podmínky)
- zvládnutí režimových momentů (převody účastníků, sebeobslužná činnost, hygienické návyky, dodržování pořádku, zvládnutí kázně účastníků)
- zohledňování specifik jednotlivých účastníků
- zajišťování bezpečnosti účastníků
- navazování komunikace a spolupráce s rodiči
- každodenní prostor pro odpočinek
- začlenění více účastníků do činnosti
- vhodnost motivace
- podněcování vlastních aktivit a sebevzdělávání (samostudium z časopisů, z odborné literatury, z internetu, semináře)

Plán zlepšení

- pravidelně dovybavovat jednotlivá oddělení novými společenskými hrami, hračkami a interaktivními prvky
- pravidelně dovybavovat sportovní vybavení na školní hřiště
- získat vlastní prostory pro ŠD.

Vnitřní evaluace

- individuální: každá vychovatelka si provádí sama průběžně
- týmové: provádí kolektiv vychovatelek (metodické sdružení)
- vedení školy: kontroluje výchovnou práci, plnění vytčených cílů a celkového poslání ŠD

12. PRÁVNÍ PŘEDPISY PRO TVORBU školního vzdělávacího programu pro ŠD

Vyhláška č. 74 ze dne 9. února 2005 o zájmovém vzdělávání

§1 Účastník zájmového vzdělávání

§2 Formy zájmového vzdělávání

§3 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

§8 Činnost družiny

§9 Účastníci činnosti družiny

§10 Organizace činnosti družiny

13. PŘÍLOHY:

CELOROČNÍ PLÁN ŠD

VNITŘNÍ ŘÁD ŠD